

Bangandiroo citaaboo

Citaaboo fahamandiroo

Yehiya ka citaaboo woo hantum. A ga hayayanj cebe cere bande kanj Isa Almasihu n'i bangandi a se. A ga hayey deede kanj a dii ey waatoo kanj Hundi Henanantaa n'a dii. Waatoo kanj a ga citaaboo woo hantum, a sii kala gungu-ize foo ra kanj se i ga nee Patmos, Azi gandaa here. A sii kala Gres gandaa ra, Tirki gandaa jeroo ga. I nk'a gaabi ka koy no din, zama hayaa kanj se a na Alhabar Boryaa waazu. Waati no kanj ra kokoy beeroo ga hanse ka Isa ganakey zarabi. A ga ganakey gurzugay, zama i ga nee kanj ngi si koy kul gana nda man'ti Isa Almasihu.

Gurzugaa din waati no Yehiya ga hantum Egilizey se ka biney darj. Nga hantumoo ra ir dii hinna booboyanj kanj goo nda almagana, sanda «iyye» kanj maanaa ti «timmeyan». Nga citaaboo ga hin ka zannandi zamna beeri hinza (zamnaa 1.19):

1. Hayey kanj Yehiya dii ey, maanaa Isa kanj goo nga daržaa ra (zamna 1na).
2. Hayey kanj teendi, maanaa bataga iyyaa kanj hantumandi Egiliz iyyaa se (zamna 2to—3to).
3. Hayey kanj ga kaa ka tee (zamna 4to—22to).

Citaaboo benantaa ga, Isa ga allaahidu noo nga ganakey se ka nee i se: «Cimi no, ay ga kaa nda cahāyan.» Ganakey g'a zaabi ka nee: «Kaa, ir Koyoo Isa» (zamnaa 22.20).

Citaaboo addaliloo

1 ¹ Isa *Almasihu bangandiroo ne kanj Irkoy n'a noo a se hala a ma hayey kanj ga hima ka kaa ka tee ne nda kayna har nga tamey se. Almasihu na nga almalaykaa sanba nga tamoo Yehiya do a m'a filla a se. ² Yehiya na seedetaray tee kanj hayey kul kanj nga dii ey man'ti kala Irkoy meešennoo nda Isa Almasihu seedetaraa. ³ Bora duu gomni kanj ga annabitaray šenney caw nda borey kanj ga hañajer i se ka hayey dii kanj hantumandi a ra, zama waatoo man.

Yehiya hantum Azi gandaa Egiliz iyyaa se

⁴ Agay Yehiya ka hantum *Egiliz iyyaa se kanj goo *Azi gandaa ra. Irkoy *anneemaa nda alaafiya ma bara war ga. Irkoy kanj ga bara, kanj gay a ga bara, kanj goo kaa m'i noo war se, nga nda Irkoy *Hundi iyyaa kanj goo nga kokoy gorodogoo tenje, ⁵ nda Isa *Almasihu kanj ti seede laadirantaa, nga ti boro jinaa kanj tun ka hun bukawey ra, nga ti kokoyey boñkoynoo laboo ga. Nga ti bora kanj ga baa ir, de a n'ir feeri k'ir kaa ir zunubey ra nda nga kuroo. ⁶ A n'ir tee kokoytaray nda *sargari juwalkaw nga Baabaa maapoo ga kanj ti nga Irkoy. Nga, daržaa nda hini ma bara a se abada hala abada. Amin.

⁷ Nga ne, a goo ma kaa duulawey gamey ra,

moo kul ga kaa ka dii a,

ba wey kanj ga gaahamoo fun.

Alkabiilawey kul kanj goo laboo ga, ga hēe nga maaganda se.

Nhuu! Amin.

⁸ Agay, agay ti Alfa nda Omega^a, ir Koyoo Irkoy k'a har, nga ti bora kanj ga bara, kanj gay a ga bara, kanj goo kaa, Hini-kul-koyoo.

---

^a1.8 Alfa nda Omega man'ti kala Grek šenni abacaa harfu jinaa nda ikokorantaa.

Isa na nga boŋ bangandi Yehiya se

⁹Agay Yehiya, war armaa nda war hangasinoo Isa zaraboo, nda nga *Laamaa, nda nga muŋeyanoo ra, ay bay ka koy gungoo ra kaŋ se i ga nee Patmos Irkoy meeŋenoo nda Isa seedetaraa maaganda se. ¹⁰Irkoy *Hundoo n'ay dii ir Koyoo zaaroo hane, ay maa ay dumaa ga kaati beeri kaŋ ma nee laati beeri. ¹¹A nee: «Hayaa kaŋ ni dii a, a hantum citaabu ra, m'a sanba *Egiliz iyyaa se kaŋ goo Efez, nda Isimir, nda Pergam, nda Tiyatir, nda Sard, nda Filadelfi, nda Lawodise koyrawey ra.»

¹²Ay neli ka dii jindoo kaŋ ga ŋelaŋ ya ne. Kaŋ ay neli, ay dii wura fitilla gorodoo iyye. ¹³Fitilla gorodoo iyyaa game boro goo kaŋ ga hima nda adamize, darbay kaŋ ga zunbu hala cewey ga goo jindoo ra, wura gamahaw ga gandey haw. ¹⁴Boŋoo nda hinbirey ga kaaray ma nee feeji hinbiri kaaray, sanda haabu, moŋey ga hima nda nuune deene. ¹⁵Cewey ga hima nda alhan nerante kaŋ ma nee a nka hansandi alforon ra. Jindoo ga hima nda hari beeri jinde. ¹⁶Kabe gumaa ra handaray iyye goo, miŋoo ra takuba ga fatta kaŋ mee hinkaa kul ga kan. Ndumoo ga hima nda waati kaŋ waynaa ga dii garaw.

¹⁷Waatoo kaŋ ay dii a, ay kaŋ cewey cire sanda bukaw. A na nga kabe gumaa fur ay ga ka nee: «Masi hunbur, agay ti iŋinaa nda ikokorantaa. ¹⁸Agay ti baahunantaa, ay bay ka buu, amma nga ne, ay ga huna abada hala abada, buuyan nda alaahara kufal-izey goo ay kone. ¹⁹Adiŋi hayey hantum kaŋ ni dii ey, wey kaŋ goo ma teendi nda wey kaŋ ga kaa ka tee hayey wey banda ga. ²⁰Handaray iyyaa kaŋ ni dii ey ay kabe gumaa ra sirroo nda wura fitilla gorodoo iyyaa maanaa ne: handaray iyyaa man'ti kala Egiliz iyyaa almalaykey, fitilla gorodoo iyyaa man'ti kala Egiliz iyyaa.»

Batagaa kaŋ sanbandi Efez Egilizoo se

2¹ «Hantum almalaykaa se kaŋ goo Efez koyraa *Egilizoo ra, nee a se:
 «Hayaa ne kaŋ boraa kaŋ kabe gumaa ra handaray iyyaa goo kaŋ ga dira wura fitilla gorodoo iyyaa gamey ra g'a har, a ga nee: ²«Ay ga ni teegoyey, nda ni taabiyanoo, nda ni muŋeyanoo bay, ay ga bay mo kaŋ n'si hin ka boro laaley suuri. N'na borey sii kaŋ ga nee *diyawayŋ ti ngi, ka gar i man'ti a. Ni gar taariharkawayŋ no. ³Ni goo nda muŋeyan, ni hottu ay maapoo sabbu se, ni binoo mana hun. ⁴Amma haya foo goo ni ra kaŋ si kan ya ne kaŋ ti n'na ni baji jinaa fur. ⁵Hongu nongoo kaŋ ra ni kaŋ, ma *tuubi, ma ni cee jinaa teegoyey tee. Nda mana tuubi, ay ga kaa ni do ka ni fitilla gorodogoo kaa dogoo ra. ⁶Amma haya henna foo goo ni ra kaŋ ti n'ga konna Nikolayitey teegoyey kaŋ agay mo ga konna ey.»

⁷Boro kaŋ goo nda haŋa ma maa hayaa kaŋ Irkoy *Hundoo g'a har Egilizey se!

Boro kaŋ hin, ay g'a noo hunayan tuuroo izey ra kaŋ goo Irkoy saddinŋaa ra a m'a ŋaa.»

Batagaa kaŋ sanbandi Isimir Egilizoo se

⁸«Hantum almalaykaa se kaŋ goo Isimir koyraa *Egilizoo ra, nee a se:

«Hayaa ne kaŋ boraa kaŋ ti ijinaa nda ikokorantaa g'a har, boraa kaŋ buu, a yee ka luna: ⁹«Ay ga ni zaraboo nda ni talkataraa bay, amma almankoyni ti ni, borey kaŋ ga nee Alyahuudu ti ngi, ka gar i man'ti a, ay ga ngi wovey bay, i man'ti kala Őaytan *margahugoo. ¹⁰Masi hunbur hayaa kaŋ ga kaa ka ni zarabi. War borey ra, Ibilisi ga hayayan warra kasaa ra ka war sii. War ga duu zarabiyani jirbi woy (10). Laadir hala buuyan ga, ay ga ni noo hunayan fuulaa.»

¹¹Boro kaŋ goo nda haŋa ma maa hayaa kaŋ Irkoy *Hundoo g'a har Egilizey se!

Boro kaŋ hin, buuyan hinkantoo si duu a ga fondo.»

Batagaa kaŋ sanbandi Pergam Egilizoo se

¹²«Hantum almalaykaa se kaŋ goo Pergam koyraa *Egilizoo ra, nee a se:

«Hayaa ne kaŋ boraa kaŋ kone takuba goo kaŋ mee hinkaa kul ga kan g'a har: ¹³«Ay ga nongoo bay kaŋ ra ni goo nda goray, a man'ti kala Őaytan kokoy gorodogoo. Ni hawa ay maapoo ga ka boori, man'ay naanaa naŋ ba Antipas waati kaŋ ti ay seede laadirantaa kaŋ i n'a wii war do, nongoo kaŋ ra Őaytan ga goro. ¹⁴Amma haya kaccu goo ni ra kaŋ si kan ya ne: boroyan goo ni do kaŋ hawa Balam cawandoo ga, Balam ka Balak cawandi a ma kumsay daŋ Izirayel borey se kaŋ g'i tuti i ma hayey ŋaa kaŋ sargandi toorey maapey ga, i ma woy nda aru izefututaray tee.^b ¹⁵Takaa din da boroyan goo ni do kaŋ hawa Nikolayitey cawandoo ga. ¹⁶Woo se ma *tuubi. Nda man'ti woo, ay ga kaa ni ga nda cahāyan, de ay g'i wongu nda ay miŋoo takubaa.»

¹⁷Boro kaŋ goo nda haŋa ma maa hayaa kaŋ Irkoy *Hundoo g'a har Egilizey se!

Boro kaŋ hin, ay g'a noo ŋaahayaa kaŋ se i ga nee *man tugantaa. Ay g'a noo tondi kaaray, tondoo woo maa taaga ka hantumandi a ga, boro kul s'a bay nda man'ti boro kaŋ ga duu a.»

Batagaa kaŋ sanbandi Tiyatir Egilizoo se

¹⁸«Hantum almalaykaa se kaŋ goo Tiyatir koyraa *Egilizoo ra, nee a se:

«Hayaa ne kaŋ Irkoy *Iz'aroo g'a har, boraa kaŋ moyey ga hima nda nuune deene, de cewey ga hima nda alhan nerante: ¹⁹«Ay ga ni teegoyey, nda ni bajoo, nda ni naanaa, nda ni goyoo nda ni muŋeyanoo bay, ni teegoy kokorantey bisa ijinawey. ²⁰Amma haya foo goo ni ra kaŋ si kan ya ne kaŋ ti n'na Őezabel, woyoo kaŋ ga

^b2.14 Kabuyaney 22—24; 25.1—2; 31.16.

nee annabi ti nga naŋ a m'ay tamey cawandi k'i derandi k'i tuti i ma woy nda aru izefututaray tee ka hayey ŋaa kaŋ sargandi toorey maapey ga.^{c 21} Ay n'a noo waati hala a ma *tuubi, amma a si baa nga ma tuubi ka fay nda nga izefututaraa.²² Nga ne, ay ga nga nda borey kaŋ ga zina tee a bande warra daari boŋ zarabi beeri ra, nda man'ti i nka tuubi ka fay nda nga teegoyey.²³ Šikka sii, ay ga izey wii, woo ra Egilizey kul ga bay kaŋ agay no ma boro kuneheroo nda binoo fesufesu. War boro foo kul ay g'a bana ka sawa nda nga teegoyey.

²⁴ Amma war borey jerey kaŋ goo Tiyatir, ay ga nee war kul kaŋ mana hanga cawandoo woo bande, kaŋ mana hayaa bay kaŋ se i ga nee Šaytan sirrey. Ay nee: ay si jeraw daŋ war ga koyne.²⁵ Amma hayaa kaŋ goo war kone, w'a dii ka boori hala ay ga kaa.

²⁶ Boro kaŋ hin, de a n'ay teegoyey dii hala benantaa ga,

ay g'a noo hini gandawey ga.

²⁷ A g'i kur nda guuru gobu,

a g'i kar sanda takaa kaŋ nda boro ga labu kusu kayri,

²⁸ takaa kaŋ nda ay duu hini ay Baabaa Irkoy do. Ay g'a nee subbaahi handaraa.”»

²⁹ Boro kaŋ goo nda haŋa ma maa hayaa kaŋ Irkoy *Hundoo g'a har Egilizey se!»

Batagaa kaŋ sanbandi Sard Egilizoo se

3 ¹«Hantum almalaykaa se kaŋ goo Sard koyraa *Egilizoo ra, nee a se: «Hayaa ne kaŋ bora a kaŋ kone Irkoy *Hundi iyyaa nda handaray iyyaa goo g'a har, a ga nee: "Ay ga ni teegoyey bay, i ga nee ma ne hunantaa, ka gar bukaw ti ni. ²Lakkal daŋ, ma gaabi daŋ cindey ra kaŋ ga baa ka buu. Zama ay mana ni teegoyey gar i ga henan ay Irkoy do. ³Hawgay nda woo kaŋ ni duu a ni maar'a, gaabu a ga, ma *tuubi. Nda n'si lakkal daŋ, ay ga kaa sanda zay, de mo n'si waatoo bay kaŋ ay ga kaa ni ga. ⁴Woo kul, Sard ra ni goo nda boro kaŋnayan kaŋ mana ŋgi darbawey žiibandi. I ga dira ay bande, darbay kaaray goo jindey ra, zama i ga hima nda a.

⁵Boro kaŋ hin, takaa din da a ga bankaaray nda darbay kaaray, ay si maapoo tuusu k'a kaa hunaroo citaaboo ra. Ay ga maapoo har ay Baabaa Irkoy nda nga almalaykey jine.»

⁶Boro kaŋ goo nda haŋa ma maa hayaa kaŋ Irkoy Hundoo g'a har Egilizey se!»

Batagaa kaŋ sanbandi Filadelfi Egilizoo se

⁷«Hantum almalaykaa se kaŋ goo Filadelfi koyraa *Egilizoo ra, nee a se:

«Hayaa ne kaŋ bora a kaŋ ti Irkoy Boro Henanantaa, nga kaŋ ti Cimikoynoo, bora a kaŋ kone Dawda kufal-izoo goo g'a har, bora a kaŋ ga haya feeri, boro kul si hin k'a daabu, bora a kaŋ ga haya daabu, boro kul si hin k'a feeri:

⁸«Ay ga ni teegoyey bay. Nga ne, ay na hugu mee feerante daŋ ni jine kaŋ boro kul si hin k'a daabu. Ni sii nda gaabi beeri, amma n'n'ay ţennoo dii, man'ay maapoo yankar. ⁹Nga ne, ay ga ni noo boroyaŋ Ţaytan *margahugoo borey ra, wey kaŋ ga nee Alyahuudu ti ŋgi, ka gar i man'ti a, i ga taari. Nga ne, ay ga kate ey i ma gunguma ni cewey cire, i ma bay kaŋ ay ga baa ni. ¹⁰Zama yaamaroo kaŋ ay n'a noo ma ne mupeyan here, n'n'a dii. Agay mo ga ni dii siiyanoo waatoo ga kaŋ ga kaa aduŋŋa kul ga, ka laboo gorokey sii. ¹¹Ay ga kaa nda cahāyan. Gaabandi hayaa kaŋ goo ni kone ga, hala boro kul masi ni kokoy fuulaa taa ni kone.

¹²Boro kaŋ hin, ay g'a tee ganji ay Irkoy *hugoo ra, a si yee ka hun a ra. Ay g'ay Irkoy maapoo hantum a ga, nda ay Irkoy koyra maapoo kaŋ ti Žerizalem taagaa kaŋ ga zunbu ka hun beenaa ra ay Irkoy jeroo ga, nda ay maa taagaa.»

¹³Boro kaŋ goo nda haŋa ma maa hayaa kaŋ Irkoy *Hundoo g'a har Egilizey se!»

Batagaa kaŋ sanbandi Lawodise Egilizoo se

¹⁴«Hantum almalaykaa se kaŋ goo Lawodise koyraa *Egilizoo ra, nee a se:

«Hayaa ne kaŋ Amin kaŋ ti seede laadirantaa nda cimikoynoo kaŋ ti Irkoy takaroo ţintinoo g'a har, a ga nee: ¹⁵«Ay ga ni teegoyey bay, n'si yay n'si koron. Nda a gar ba ni mma yay wala ni mma koron! ¹⁶Hayaa kaŋ se n'ga dungu, n'si yay n'si koron, ay ga ni yeeri ka ni kaa ay mijoo ra. ¹⁷Zama de n'ga nee: 'Almankoyni ti agay, ay n'ay boŋ noo alman, ay si too haya kul ga.' Amma n'si bay kaŋ ni bone, ni jaase. Talka nda danaw ti ni, ni goo gaa koonu. ¹⁸Ay ga ni hoyray, ma wura kaŋ henanandi nuune ra day ay do hala ma tee almankoyini, nda darbay kaarayyan kaŋ ga ni daabu, ni gaa koonoo haawoo masi fatta, nda safari kaŋ ga daŋandi ni moŋey ga hala ma duu ka dii. ¹⁹Agay, borey kaŋ ay ga bag'ey, ay ga g'i aladabu, ay g'i daŋ fondaa ra. Tee boro kaŋ ga koron, ma *tuubi. ²⁰Nga ne, ay ga kay hugoo mijoo ga ay ga kara-kara. Boro kaŋ maa ay jindoo se, de a na hugoo mijoo feeri, ay ga huru a do, ay ga ŋaa a bande, nga mo ga ŋaa ay bande.

²¹ Boro kaŋ hin, ay g'a noo a ma goro ay bande ay kokoy gorodogoo ra, sanda takaa kaŋ nda agay mo, ay hin, ay goro ay Baabaa Irkoy bande nga kokoy gorodogoo ra."»

²² Boro kaŋ goo nda haŋa ma maa hayaa kaŋ Irkoy *Hundoo g'a har Egilizey se!»

Irkoy saaburoo beenaa ra

4 ¹Woo banda ga, ay dii, nga ne, hugu mee kaŋ feeri beenaa ra. Jinde jinaa din kaŋ ay bay ka maar'a kaŋ ga šelaŋ ay bande ma nee laati beeri, a nee: «Žigi ne, ay ga ni cebe hayey kaŋ ga kaa ka tee wey banda ga.» ²Dogoo din da Irkoy *Hundoo n'ay dii. Nga ne, kokoy gorodoo foo gorandi beenaa ra, de boro foo goo ma goro a boŋ. ³Boraa kaŋ ga goro a boŋ, nda n'ga dii a, a si hima nda kala žasp tondi nda sarduwan tondi. Gorodogoo, beenegondi g'a kuubi k'a bere, nda n'ga dii a ma nee emerod tondi. ⁴Kokoy gorodoo waranka cindi taaci (24) ga gorodogoo kuubi k'a bere. Kokoy gorodogey ga, boro beeri waranka cindi taaci (24) ga goro, darbay kaaray goo jindey ra, wura kokoy fuula goo boŋey ra. ⁵Kokoy gorodogoo din, meliyaŋ, nda jindeyaŋ, nda jinjinjaŋ ga hun a ra. Fitilla iyye ga dii kokoy gorodogoo jine, Irkoy Hundi iyyaa no. ⁶De kokoy gorodogoo din jine teeko foo goo kaŋ ma nee diji, ni mma nee tondi murmurante hay šenda. Kokoy gorodogoo gamoo nda nga kuubi-ka-beraa ra hundikoyni taaci goo kaŋ ngi jine nda banda kul ti moo.

⁷Hundikoyni jinaa ga hima nda ganjihayla, ihinkantoo ni mma nee yagaw, ihinzantoo ndumoo ma nee adamize, itaacantoo ga hima nda dutal kaŋ goo ma deeši. ⁸Hundikoyni taacaa, affoo kul goo nda fata iddu, nga kuubi-ka-beraa nda nga gundoo kul ti moo. Cijin nda zaari i si fay nda ka nee:

«Henan, henan, henan

ti ir Koyoo Irkoy, Hini-kul-koyoo

kaŋ gay a ga bara, kaŋ ga bara, kaŋ goo kaa.»

⁹Waati kaŋ hundikoyni taacaa ga darža, nda beeray, nda albarka daŋ boraa se kaŋ goo ma goro kokoy gorodogoo ra, boraa kaŋ ga huna abada hala abada, ¹⁰boro beeri waranka cindi taacaa (24) ga ngi cewey sonbu boraa se kaŋ goo kokoy gorodogoo ra, i ga sujudu Boraa se kaŋ ga huna abada hala abada. I ga ngi kokoy fuulawey warra kokoy gorodogoo jine ka nee:

¹¹«Ir Koyoo Irkoy, n'ga hima nda darža, nda beeray, nda hini.

Zama ni ka haya kul taka,

ni ibaayoo ka kate i ma bara, woo se i takandi.»

Feeji-izoo kaŋ goo nda hini ka citaaboo feeri

5 ¹Ay dii bora kaŋ ga goro kokoy gorodogoo ra kabe gumaa ra citaabu kaŋ gundoo nda dumaa kul ti hantum, tammaasa iyee g'a haw. ²Ay dii almalayka gaabante kaŋ ga jinde jer ka kaati ka nee: «May no ma hima nda ka citaaboo feeri ka nga tammaasawey hawarey feeri?» ³Amma boro kul beenaa ra, wala laboo ga, wala laboo cire mana hin ka citaaboo feeri wala k'a guna. ⁴Ay hanse ka hēe, zama boro kul mana duwandi kaŋ ga hima nda ka citaaboo feeri wala k'a guna. ⁵Amma boro beerey affoo nee ya ne: «Masi hēe, nga ne, ganjihaylaa kaŋ hun Žuda alkabiilaa ra, Dawda banda-ka-zunboo kaŋ ga hima nda tuuri kabe taaga kaŋ zay ka fatta tuuroo kaŋ dunbandi linjoo ga duu hini ka citaaboo feeri ka nga tammaasa iyyaa hawaroo feeri.»

⁶De ay dii kokoy gorodogoo nda hundikoyini taacaa game nda boro beerey game, *Feeji-ize ga kay no din. A ga hima nda a nka koosandi, a goo nda hilli iyee nda moo iyee kaŋyaŋ ti Irkoy *Hundi iyyaa kaŋ sanbandi laboo kul ga. ⁷A kaa ka citaaboo dii bora kaŋ ga goro kokoy gorodogoo ra kabe gumaa ra. ⁸Waato kaŋ a na citaaboo dii, hundikoyini taacaa nda boro beeri waranka cindi taacaa (24) sujudu Feeji-izoo jine. Affoo kul, kurbu beeri goo a kone nda wura poti kaŋ ga too nda dugu kaŋ ti Irkoy boro henanantey ŋaarayrey. ⁹I ga dooni taaga don ka nee:

«N'ga hima nda ka citaaboo dii
ka nga tammaasawey hawarey feeri,

zama ni koosandi,

n'na ni kuroo ka boro

alkabiila kul, nda šenni kul, nda jama kul, nda ganda kul day Irkoy se.

¹⁰N'n'i tee kokoytaray nda *sargari juwalkaw ir Irkoy maapoo ga.

I ga laama laboo ga.»

¹¹Ay goo ma guna kaŋ ay maa almalayka boobo jinde se kaŋ ga kokoy gorodogoo, nda hundikoyney, nda boro beerey kuubi k'i bere. Almalaykey hinnaa man'ti kala zenber woyyaŋ hala cee zenber woyyaŋ nda zenberyaŋ hala cee zenberyaŋ. ¹²I ga jinde jer ka nee:

«Feeji-izoo kaŋ koosandi,

ga hima nda ka duu hini, nda alman, nda lakkal,

nda gaabi, nda beeray, nda darža, nda saabu.»

¹³Ay maa takahayaa kul kaŋ goo beenaa ra, nda laboo ga, nda laboo cire, nda teekoo boŋ, nda haya kul kaŋ goo a ra ga nee:

«Saabu, nda beeray, nda darža, nda hini

ma bara bora kaŋ goo kokoy gorodogoo ra nda Feeji-izoo se

abada hala abada.»

¹⁴Hundikoyini taacaa nee: «Amin.» Boro beerey kaŋ jinoo ra ka sujudu.

Tammaasa hawarantey ſennoo

6¹ Koyne mo ay dii *Feeji-izoo waatoo kaŋ a ga tammaasa iyyaa affoo hawaroo feeri, ay maa hundikoyni taacaa affoo ga kaati ma nee jinjinjanoo ka nee: «Kaa!»

² Ay goo ma guna, nga ne, bari kaaray foo ne, bora a kaŋ goo a boŋ, biraw goo a kone. Kokoy fuula nondi a se. A hin, a fatta ka hin koyne.

³ Waatoo kaŋ Feeji-izoo na tammaasa hinkantoo hawaroo feeri, ay maa hundikoyni hinkantoo ga nee: «Kaa!» ⁴ Bari foo fatta kate, a ga ciray, i na bora a kaŋ goo a boŋ noo a ma alaafiyaa kaa laboo boŋ. Borey ma cere koosu, takuba beeri nondi a se.

⁵ Waatoo kaŋ a na tammaasa hinzantoo hawaroo feeri, ay maa hundikoyni hinzantoo ga nee: «Kaa!» Ay goo ma guna, nga ne, bari bibi foo ne, bora a kaŋ goo a boŋ, almizan goo kaboo ra. ⁶ Ay maa ma nee jinde kaŋ hun hundikoyni taacaa game kaŋ ga nee: «Alkama kilo foo ga tee nzorfu kaaray tamma foo^d. Kilo hinza *orž ga tee nzorfu kaaray tamma foo. Masi jiyoo nda *alaneb hari mooraa hasara.»

⁷ Waatoo kaŋ Feeji-izoo na tammaasa taacantoo hawaroo feeri, ay maa hundikoyni taacantoo jindoo kaŋ ga ſelaŋ ka nee: «Kaa!» ⁸ Ay goo ma guna, nga ne, bari firzi foo ne, bora a kaŋ goo a boŋ maŋnoo man'ti kala Buuyan, alaa hara hanga a bande. Hini nondi i se laboo zamna taacaa affoo ga ka wiiya nda takuba, nda heray, nda sorfa, nda laboo ganjihoogawey.

⁹ Waatoo kaŋ a na tammaasa guwantoo hawaroo feeri, ay dii sargari tonadogoo cire borey hundey kaŋ koosandi Irkoy meeſennoo nda ngi seedetaraa kaŋ i n'a too maaganda se. ¹⁰ I ga jinde jer ka kaati ka nee: «Ir Koyoo henanantaa, cimikoynoo, hala waati foo no n'ga ciiti, hala waati foo no n'g'ir hundey alhakey bana laboo gorokey ra?» ¹¹ Ngii affoo kul, darbay beeri kaaray nondi a se, i nee i se i ma hunanzam kayna koyne hala ngi tam hangasiney nda ngi armye kaŋ ga hima ka buu sanda ngi ma timme.

¹² Woo banda ga, ay dii Feeji-izoo ga tammaasa idduwantoo hawaroo feeri. Labu jijiri beeri tee. Waynaa bibi ni mma nee darbay bibi. Handoo kul bere ka tee sanda kuri. ¹³ Beenaa handarawey kaŋ laboo ga, sanda jeejaynaa kaŋ hew beeri n'a zinji-zinji hala nongu kaŋ ra a ga jeejawey kaŋ mana nin kaŋandi. ¹⁴ Beenaa hun dogoo ra ka kunkuni sanda taari. Tondi hondu kul nda gungu kul hun dogoo ra. ¹⁵ Laboo kokoyey, nda boro beerey, nda sooje boŋkoyini beerey, nda almankoyney, nda gaabikoyney, nda baŋna kul, nda borciney kul tugu tondi guusey ra nda tondi hondey tondey ra. ¹⁶ I ga nee tondi hondey nda tondey se: «Wa kaŋ ir boŋ k'ir tugu bora a kaŋ ga goro kokoy gorodogoo boŋ se nda Feeji-izoo futuyanoo se. ¹⁷ Zama ngi futuyanoo zaari beeroo kaa, may no ma hin ka kaŋ a jine?»

^d6.6 Nzorfu kaaray tamma foo ga sawa nda zaari foo goy hay.

Tammaasa huru Irkoy ganakey tejawey ga

7¹ Woo banda ga, ay dii almalayka taaci kaŋ ga kay aduŋŋa kanje taacaa ga. I na aduŋŋa hew taacaa dii, hala affoo kul masi hēe laboo ga, a masi hēe teekoo boŋ, a masi hēe tuuri kul boŋ. ² Ay dii almalayka tana kaŋ ga žigi ka hun waynahunay here, Irkoy hunantaa tammaasaa goo a kone. A na jinde jer ka kaati almalayka taacaa ga kaŋ duu hini ka ifutu tee laboo nda teekoo se ³ ka nee: «War masi ifutu tee laboo, nda teekoo, nda tuurey se hala waati kaŋ ir na tammaasa daŋ ir Irkoy tamey tejawey ga.» ⁴ Ay maa borey kaŋ tammaasa huru i ga hinnaa: i man'ti kala zenber zangu nda zenber woytaaci cindi taaci (144.000) Izirayel borey alkabiilawey kul ra.

⁵ Žuda alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000) ga tammaasa huru.

Rubeŋ alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Gad alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

⁶ Ašer alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Neftali alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Manase alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

⁷ Simewoŋ alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Lewi alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Isakar alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

⁸ Zabuloŋ alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Isufi alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Benžameŋ alkabiilaa boro zenber woy cindi hinka (12.000).

Alžama beeri kaŋ hun nongoo kul ra

⁹ Woo banda ga, ay dii, nga ne, alžama beeri foo ne kaŋ boro kul si hin k'a kabu, ganda kul goo a ra, nda alkabiila kul, nda jama dumi kul, nda šenni kul. I ga kay kokoy gorodogoo nda *Feeji-izoo jine, darbay beeri kaaray goo jindey ra, teenaynaa sarbayyaŋ goo kabey ra. ¹⁰ I ga jinde jer ka kaati ka nee:

«Hallasiroo man'ti kala ir Koyoo

kaŋ ga goro kokoy gorodogoo boŋ nda Feeji-izoo wane.»

¹¹ Almalaykey kul kaŋ ga kay ka kokoy gorodogoo, nda boro beerey, nda hundikoyni taacaa kuubi k'i bere na ngi ndumey sinji laboo ra kokoy gorodogoo jine ka sujudu Irkoy se ¹² ka nee:

«Amin! Saabu, nda darža, nda lakkal,

nda albarka, nda beeray, nda gaabi, nda saħā

man'ti kala ir Koyoo wane abada hala abada. Amin.»

¹³ Boro beerey affoo na šennoo zaa ka nee ya ne: «Borey wey kaŋ ga darbay beeri kaarawey goo, mayyaŋ no, man ra i hun?» ¹⁴ Ay nee a se: «Ay koyoo, ni no ma bay.» Waatoo din a duu ka nee ya ne:

«Borey no kaŋ hun zarabiyān beeroo dogoo ra.

I na ngi darbay beerey ŋumay k'i kaarandi Feeji-izoo kuroo ra.

¹⁵ Woo se i goo Irkoy kokoy gorodogoo jine k'a gana cijin nda zaari nga *hugoo ra.

Boraa kaŋ ga goro kokoy gorodogoo ra n'i daŋ nga hukukumoo cire.

¹⁶ I si yee ka heray, i si yee ka jaw.

Waynaa si yee k'i kar, konni kul si yee k'i kar.

¹⁷ Zama Feeji-izoo kaŋ goo kokoy gorodogoo gamoo ra g'i kur k'i gongu ka koy hunaroo haroo dandidogey ra. Irkoy ga ngi moyney mundawey kul tuusu.»

Tammaasa iyyantoo šennoo

8 ¹ Waatoo kaŋ *Feeji-izoo na tammaasa iyyantoo hawaroo feeri, beenaa tee sōy guuru jere cine. ² Ay dii almalayka iyyaa kaŋ ga kay Irkoy jine, laati beeri iyye nondi i se.

³ Almalayka tana kaa, a kay sargari tonadogoo ra, wura dugu canbu goo a kone. Dugu boobo nondi a se hala a ma dugoo nda Irkoy boro henanantey kul ŋaarayrey noo sargari tonadogoo ra kaŋ teendi nda wura kaŋ goo kokoy gorodogoo jine. ⁴ Dugey dullo sunnaaraa ga hun almalaykaa kaboo ra nda Irkoy boro henanantey ŋaarayrey ka žigi ka koy Irkoy jine. ⁵ Woo banda ga, almalaykaa na dugu canboo zaa k'a too sargari tonadogoo nuunaa ra, a n'a warra laboo ra. Jinjinyan tee, nda hooloyaŋ, nda meliyaŋ, nda labu jijiriyay.

Almalayka taaci jinaa na laati beerey hēnandi

⁶ Almalayka iyyaa kaŋ kone laati beeri iyyaa goo soolu k'i kar.

⁷ Ijinaa na laati beeroo kar. Gari nda nuune kaŋ ga birji kuri ra warrandi laboo ga, laboo zamna hinzaa affoo ton, tuurey hinnaa zamna hinzaa affoo ton, subu firzoo kul ton.

⁸ Almalayka hinkantoo na laati beeroo kar, ni mma nee tondi hondu beeri kaŋ ga dii nda nuune ka warrandi teekoo ra. Teekoo zamna hinzaa affoo bere ka tee kuri. ⁹ Takahaya hundikoynay kaŋ goo teekoo ra hinnaa zamna hinzaa affoo buu. Harihiyey hinnaa zamna hinzaa affoo kayri.

¹⁰ Almalayka hinzantoo na laati beeroo kar, handaray beeri kaŋ ga dii ma nee bundu boŋ diinante kaŋ ka hun beenaa ra. A kaŋ isawey hinnaa zamna hinzaa affoo boŋ nda hari dandidogey ga. ¹¹ Handaraa maŋŋoo man'ti kala Hottay. Harey hinnaa zamna hinzaa affoo bere ka hottu. Boro boobo kaŋ haŋ harey ra buu, zama harey mma hottu.

¹² Almalayka taacantoo na laati beeroo kar. Waynaa zamna hinzaa affoo, nda handoo zamna hinzaa affoo, nda handaraway hinnaa zamna hinzaa affoo karandi. I kul zamna hinzaa affoo tee kubay. Zaaroo zamna hinzaa affoo gaayoo mana fatta, cijinoo mo takaa din da.

¹³ Ay goo ma guna, de ay maa dutal kaŋ ga deeši beenaa ra beene, a ga jinde jer ka nee: «Bone, bone, bone ga kaŋ laboo gorokey boŋ almalayka hinzaa laati beerey kaŋ ga hima ka kara koyne maaganda se.»

Almalayka guwantoo na laati beeroo kar

9¹Woo banda ga, almalayka guwantoo na laati beeroo kar, ay dii handaray kaɗ hun beenaa ra ka kaɗ laboo ga. Guusu futaa mijoo kufal-izoo nondi a se. ²Handaraa na guusoo feeri, dullu ga tun guusoo ra ni mma nee alforon beeri dullu. Guusoo dullo na waynaa nda hewoo bibandi. ³Ndooyanɗ hun dullo ra ka kaa laboo ga. Hini nondi i se kaɗ ga hima nda hinoo kaɗ laboo dontoney duu a. ⁴A harandi i se kaɗ i masi ifutu tee laboo suboo, nda dumari firzi kul, nda tuuri kul se. Amma i ma ifutu tee adamizey hinne se kaɗ Irkoy tammaasaa sii tepawey ga. ⁵I duu yaamar kaɗ i mas'i wii, amma i m'i hottandi handu guu. Ngi hottaa ga hima nda donton hottay, waati kaɗ a na boro kar. ⁶Alwaatey din ra, adamizey ga buuyan wiri, amma i si duu a. I ga boonay buuyan, amma a ga zuru i se.

⁷Ndoowey kunturey si hima nda kala bariyanɗ kaɗ soolandi wongu se. Boɗey, ni mma nee kokoy fuula bara i ga kaɗ ga hima nda wura, ngi ndumey ga hima nda adamize ndum. ⁸Hinbiri goo i se kaɗ ga hima nda woy hinbiri. Hiɗey ga hima nda ganjihayla hiɗe. ⁹Ngi gandey ga hima nda guuru darbay bara i ga. Ngi fatawey heeney jindoo ga hima nda torkayanɗ kaɗ bari booboyanɗ g'i cendi ka zuru ka koy wongu. ¹⁰I goo nda nsunfayanɗ kaɗ ga hima nda donton nsunfaa nda nga naajoo. Ngi gaaboo sii kala nsunfawey ra ka ifutu tee adamizey se handu guu. ¹¹Guusu futaa almalaykaa ti ngi kokoyoo. Ebere šenni ra nga maajoo ti Abadoɗ (maanaa «halaciyaa»), Grek šenni ra nga maajoo ti Apoliyoɗ (maanaa «halacikaw»).

¹²Bone jinaa bisa, nga ne, ihinka ga kaa koyne hayey wey banda ga.

Almalayka idduwantoo na laati beeroo kar

¹³Almalayka idduwantoo na laati beeroo kar, ay maa jinde foo se kaɗ hun hilli taacaa ra kaɗ goo sargari tonadogoo ra kaɗ teendi nda wura kaɗ goo Irkoy jine. ¹⁴A nee almalayka idduwantoo kaɗ kone laati beeroo goo se: «Almalayka taacaa feeri kaɗ hawandi isa beeroo kaɗ se i ga nee Efrat jeroo ga.» ¹⁵Almalayka taacaa taɗandi kaɗ soolandi waatoo, nda zaaroo, nda handoo, nda jiiroo se ka adamizey hinnaa zamna hinzaa affoo wii. ¹⁶Wongu-izey kaɗ goo bari ga hinnaa man'ti kala boro miliyoɗ zangu hinka (200.000.000). Woo ti hinnaa kaɗ ay maar'a. ¹⁷Takaa woo nda bangayyanoo ra ay dii bariyanɗ nda borey kaɗ goo i boɗ, guuru darbayanɗ goo jindey ra kaɗ ga ciray ma nee nuune, i ga bula ma nee safir tondi, i ga kara ma nee *ganjibaali. Baryey boɗey ga hima nda ganjihayla boɗ. Nuune, nda dullu, nda ganjibaali ga hun miɗey ra. ¹⁸Balaawu hinzaa woo: nuunaa, nda dullo, nda ganjibaaloo kaɗ ga hun miɗey ra na adamizey hinnaa zamna hinzaa affoo wii. ¹⁹Zama baryey hinoo sii kala miɗey nda nsunfawey ra. Ngi nsunfawey ga hima nda gondi, i goo nda boɗyanɗ kaɗ nda i ga ifutu tee.

²⁰Adamizey jerey, wey kaɗ albalaawey wey man'i wii, i mana *tuubi ngi teegoyey ra kaɗ kabey n'i tee. I mana fay nda ka sujudu ganjey, nda wura toorey, nda nzorfu toorey, nda alhan toorey, nda tondi toorey, nda bundu toorey se kaɗ si hin ka dii, i si hin ka maa, i si hin ka dira. ²¹I mana tuubi ka ngi borowiiyaney, nda ngi kottewey, nda ngi woy nda aru izefututaraa, nda ngi zaytarawey nanɗ.

Almalaykaa nda citaabu kaccaa ŝennoo

10¹ Ay dii almalayka tana kaŋ ga gaabi zunbu ka hun beenaa ra, a bankaaray nda duula, beenegondi goo boŋoo ga. Ndumoo ga hima nda waynaa, cewey ga hima nda hugu ganji kaŋ teendi nda nuune. ² Citaabu kaccu kaŋ ga feera goo kaboo ra. A na nga cee gumaa fur teekoo boŋ, a na iwaawaa fur laboo ga. ³ A na jinde jer ka kaati sanda ganjihayla kaŋ ga booro. Waatoo kaŋ a kaati, jinjin iyyaa mo ŝelaŋ. ⁴ Waatoo kaŋ jinjin iyyaa ŝelaŋ, ay baa y'a hantum, amma ay maa jinde foo kaŋ hun beenaa ra kaŋ ga nee: «Hayaa kaŋ jinjin iyyaa n'a har dii ka boori sanda sirri, mas'a hantum.»

⁵ Almalaykaa kaŋ ay dii a kaŋ ga kay teekoo nda laboo ga na nga kabe gumaa jer beenaa here ⁶ ka ŝee nda bora a kaŋ ga huna abada hala abada kaŋ na beenaa nda haya kaŋ goo a ra taka, nda laboo nda haya kaŋ goo a ra taka, nda teekoo nda haya kaŋ goo a ra taka. A nee: «Waati sii no koyne. ⁷ Han kaŋ almalayka iyyantoo ga laati beeroo kar, waati kaŋ a ga soolu ka laati beeroo kar, Irkoy sirroo ga kay, sanda takaa kaŋ nda a na alhabar borya har nga tam annabey se.»

⁸ Jindoo kaŋ ay maa a ga ŝelaŋ beenaa ra yee ka ŝelaŋ ya ne ka nee: «Koy ma citaaboo dii kaŋ ga feera kaŋ goo almalaykaa kaŋ ga kay teekoo nda laboo ga kaboo ra.»

⁹ Ay koy almalaykaa do ka nee a se a m'ay noo citaabu kaccaa. A nee ya ne: «A dii m'a gon. A ga hottu ni gundoo ra, amma a ga kan ni mijoo ra ma nee yuu.» ¹⁰ Ay na citaabu kaccaa dii almalaykaa kaboo ra, ay n'a gon. A ga kan ay mijoo ra ma nee yuu, amma kaŋ ay n'a ŋaa, a hottu ay gundoo ra.

¹¹ I nee ya ne: «Kala ma annabitaray tee koyne dumi boobo ga, nda ganda boobo ga, nda ŝenni boobo ga, nda kokoy boobo ga.»

Irkoy seede hinkaa šennoo

11 ¹Kakaaru nondi ya ne kaŋ ga hima nda bundu, i nee ya ne: «Tun ma koy Irkoy *hugoo nda sargari tonadogoo neeši, ma borey kabu kaŋ ga sujudu Irkoy hugoo ra. ²Amma Irkoy hugoo batumaa, a naŋ, mas'a neeši, zama a nka nondi kutakey se. I ga ngi cewey ka koyra henanantaa taama-taama handu woytaaci cindi hinka (42). ³Ay g'ay seede hinkaa noo hini i ma annabitaray tee, i ga bankaaray nda saaku kasa daŋ ngi ga ka annabitaray tee jirbi zenber foo nda zangu hinka nda woydu (1.260).»

⁴Seede hinkaa woo man'ti kala *zaytuŋaa hinkaa nda fitilla gorodoo hinkaa kaŋ ga kay laboo Koyoo jine. ⁵Boro kaŋ nee nga ga ifutu tee i se, nuune ga fatta miŋey ra kaŋ ga ngi iberey halaci. Boro kaŋ nee nga ga ifutu tee i se, a tilasu nuunaa din ma koyoo wii. ⁶I duu hini ka beenaa daabu nciŋpi masi kaŋ jirbey kaŋ i ga annabitaray tee. I duu hini mo ka harey barmay i ma tee kuri. I duu hini ka laboo kar nda bone dumi kul waati kul kaŋ i baa.

⁷Waati kaŋ i na ngi seedetaraa tee ka ben, adabbaa kaŋ ga hun guusu futaa ra g'i wongu, a ga hin ey, a g'i wii. ⁸Ng'i gaaham bukawey ga daaru koyra beeroo farroo ra kaŋ se i ga nee annabitaray šenni ra Sodom nda Misira, nongoo kaŋ ra ngi Koyoo *kanjandi. ⁹Jamawey boroyaŋ, nda alkabiilawey boroyaŋ, nda šenney boroyaŋ, nda gandawey boroyaŋ ga ngi gaaham bukawey guna jirbi hinza nda jere. I si yadda i ma ngi bukawey daŋ saaray ra. ¹⁰Woo kaŋ duu ey kan laboo gorokey se, i jaali, i ga gomniyaŋ sanba cere se, zama annabi hinkaa woo nka laboo gorokey zarabi. ¹¹Amma zaari hinzaa nda jeraa banda ga, hundi hunante kaŋ hun Irkoy do huru i ra, i tun ka kay cewey ga. Hunburay beeri kaa borey ga kaŋ ga dii ey. ¹²I ma jinde beeri foo kaŋ hun beenaa ra kaŋ ga nee i se: «Wa žigi ne.» I žigi ka koy beenaa ra duulaa ra, ngi iberey ga dii ey. ¹³Alwaatoo din, labu jijiriyan beeri tee, koyraa zamna woyaa (10) affoo kaŋ. Boro zenber iyee (7.000) wiiyandi labu jijiroo ra. Wey kaŋ cindi hunbur, de i cindi i ga darža daŋ beenaa Koyoo ga.

¹⁴Balaawu hinkantoo bisa, nga ne, ne nda kayna balaawu hinzantoo ga kaa.

Almalayka iyyantoo na laati beeroo kar

¹⁵Almalayka iyyantoo na laati beeroo kar, jinde beeriyaŋ šelaj beenaa ra ka nee: «Aduŋna kokoytaraa tee ir Koyoo nda nga *Almasihu wane.

A ga laama abada hala abada.»

¹⁶Boro beeri waranka cindi taacaa (24) kaŋ ga goro Irkoy jere ngi kokoy gorodogey ra na ngi ndumey sinji laboo ra ka sujudu Irkoy se ¹⁷ka nee:

«Ir ga albarka daŋ ma ne,
ir Koyoo Irkoy, Hini-kul-koyoo,
ni kaŋ ga bara,
kaŋ gay a ga bara.
Zama n'na ni hini beeroo ka goy,
ni šintin ka laama.»

¹⁸Gandawey futu, amma ni futuyanoo waatoo ka too.

Bukawey waatoo too kaŋ ra i ga ciitandi.

Waatoo too kaŋ ra n'ga ni tam annabey, nda ni boro henanantey, nda borey kaŋ ga hunbur ni maŋnoo,

ikaccey nda iberey noo ngi alhakoo.

Borey kaŋ ga laboo halaci halaciyanoo alwaatoo too.

¹⁹Irkoy *hugoo kaŋ goo beenaa ra miŋnoo feerandi. Boro ga dii Irkoy *amaanaa sundukoo nga hugoo ra. Meliyaŋ, nda jindeyaŋ, nda jinjinyaŋ, nda labu jijiriyan, nda gari beeri tee.

Woyoo nda dragonoo ŝennoo

12¹Tammaasa beeri foo bangay beenaa ra. Woy foo kaŋ waynaa ga tee a se darbay, handoo goo cewey cire, kokoy fuula kaŋ handaray woy cindi hinka (12) goo a ga goo boŋoo ra. ²A ga tee alhaamidu, a ga kaati nda taamari, nda kuubi, a ga baa ka hay.

³Tammaasa tana bangay beenaa ra, nga ne, a man'ti kala ganjihooga ciray beeri kaŋ se i ga nee *dragon. Boŋ iyee nda hilli woy (10) bara a se, boŋey, kokoy fuula kaccu iyee goo i ga. ⁴Nsunfaa na beenaa handarawey zamna ihinzaa affoo haabu nga bande k'i warra laboo ga. Dragonoo ga kay woyoo jine kaŋ ga hima ka hay hala nga ma zankaa gon za a hayandi. ⁵Woyoo na ize daŋ aduŋna ra, aru no, nga no ma hima ka gandawey kul kur nda guuru gobu. Izoo zandi ka koy Irkoy jere nda nga kokoy gorodogoo jere. ⁶Woyoo hunday zuru ka koy saajoo ra. No din no Irkoy na nongu hanse a se hala i ma duu k'a noo ŋaayan jirbi zenber foo nda zangu hinka nda woydu (1.260).

⁷Wongu tee beenaa ra, almalaykaa kaŋ se i ga nee Minkaylu nda nga almalaykey na dragonoo wongu. Dragonoo mo ga wongu, nga nda nga almalaykey. ⁸Amma dragonoo mana hin ey, nga nda nga almalaykey mana yee ka duu doo beenaa ra. ⁹Dragon beeroo kaŋ ti zaman jinaa gondoo kaŋ se i ga nee Ibilisi nda Őaytan, nga kaŋ ga aduŋna kul derandi, warrandi ganda. I n'a warra laboo ga, nga almalaykey mo warrandi ganda a bande.

¹⁰Woo banda ga, ay maa jinde beeri foo beenaa ra kaŋ ga nee:

«Sohō hallasiroo, nda gaaboo, nda ir Irkoy *Laamaa,

nda nga *Almasihu hinoo waatoo too,

zama ir armye wurrukaa,

kaŋ g'i wurru ir Irkoy jine cijin nda zaari, warrandi ganda.

¹¹Ngi, i hin a *Feeji-izoo kuroo albarkaa ra,

nda ngi seedetaraa ŝennoo maaganda.

I na ngi hundoo fur k'a noo buuyan se.

¹²Woo maaganda se beenawey, war ma ŋaali,

war nda wey kaŋ ga goro war ra.

Laboo nda teekoo, war bone,

zama Ibilisi zunbu war ga, a ga futu,

a ga bay kaŋ nga sii nda waati kuku.»

¹³Waatoo kaŋ dragonoo bay kaŋ nga nka warrandi laboo ga, a na woyoo gaarandi kaŋ na zankaaroo hay. ¹⁴Dutal beeri fata hinkaa nondi woyoo se hala a ma deēŝi ka koy saajoo ra, nongoo kaŋ soolandi a se, i g'a ŋandi no din jiiri hinza nda jere, nga nda gondoo ga mooru cere. ¹⁵Gondoo ga hari firŝi k'a kaa nga mijoo ra, a ga tee ma nee isa hala nga ma bondaa ka woyoo zaa. ¹⁶Amma laboo na woyoo faaba, a na nga boŋ feeri, de a na isaa gon kaŋ dragonoo n'a firŝi k'a kaa nga mijoo ra. ¹⁷Dragonoo futu woyoo ga, a koy woyoo hayrey cindoo wongu, wey kaŋ ga Irkoy yaamarey dii, de i ga Isa seedetaraa too. ¹⁸Dragonoo kay teekoo guraa labutaasoo ga.

Adabbaa kaŋ fatta teekoo ra

13¹Woo banda ga, ay dii adabba kaŋ goo nda hilli woy (10) nda boŋ iyye fatta teekoo ra. Nga hilley, kokoy fuula kaccu woy (10) goo i ga, de boŋey ga maayaŋ hantumandi kaŋ ga Irkoy wow.² Adabbaa kaŋ ay dii a ga hima mardenda, cewey ga hima nda ganjihooga kaŋ se i ga nee *urs ceeyaŋ, miŋoo ga hima nda ganjihayla mee. Ganjihoogaa kaŋ se i ga nee *dragon n'a noo nga gaaboo, nda nga kokoy gorodogoo, nda hini beeri.³ Adabbaa boŋey affoo ga hima nda haya kaŋ nka koosandi hala a goo buuyan mee ga. Amma marayyanoo kaŋ n'a daŋ buuyan mee ga duu baani. Laboo kul borey kayfi, de i hanga adabbaa.⁴ I sujudu dragonoo se, zama a na adabbaa noo hini, i sujudu adabbaa se ka nee:

«May no ma hima nda adabbaa,
may no ma hin k'a wongu?»

⁵Adabbaa duu mee ka deenebeeray ūenniyaŋ har nda ka wowiyaŋ har Irkoy se. Hini nondi a se ka goy handu woytaaci cindi hinka (42).⁶ A na miŋoo feeri ka Irkoy wow, a na Irkoy maapoo, nda Irkoy hukukumoo, nda beenaa gorokey wow.⁷ Fondo nondi a se ka Irkoy boro henanantey wongu ka hin ey. Hini nondi a se alkabiila kul ga, nda jama kul ga, nda ūenni kul ga, nda ganda kul ga.⁸ Laboo gorokey kul kaŋ maapey mana hantumandi za aduŋna daaruroo ga *Feeji-izoo kaŋ koosandi hunaroo citaaboo ra ga sujudu a se.^e

⁹Boro kaŋ goo nda haŋa ma maa.

¹⁰Boro kaŋ ga hima baŋŋataray ma koy baŋŋataray.

Boro kaŋ ga hima ka wiyaandi nda takuba^f ma wiyaandi nda takuba.
Woo ti Irkoy boro henanantey mupeyanoo nda ngi naanaa waatoo.

Adabbaa kaŋ fatta laboo ra

¹¹Ay dii adabba tana kaŋ fatta laboo ra. A goo nda hilli hinka ma nee feeji-ize wanyaŋ. Amma a ga ūelaŋ ma nee *dragon.¹² A si goy nda kala adabba jinaa hinoo, adabba jinaa jinoo ra. A ga laboo nda borey kaŋ ga goro a ga gaabi i ma sujudu adabba jinaa se kaŋ duu baani nga marayyanoo ra kaŋ n'a daŋ buuyan mee ga.¹³ A ga tammaasa kayfante beeriyaŋ tee hala nongu kaŋ ra a ga ba nuune zumandi ka hun beenaa ra ka kaa laboo ga borey jine.¹⁴ A ga laboo gorokey derandi nda tammaasa kayfantey kaŋ nondi a se a m'i tee adabba jinaa jinoo ra. A nee laboo gorokey se i ma assuura tee adabbaa se kaŋ takuba n'a maray, amma a yee ka huna.¹⁵ Hini nondi a se ka hundi funsu assuura ra hala a ma hin ka ba ūelaŋ a ma kate boro kul kaŋ si sujudu assuura se ma wiyaandi.¹⁶ Adabbaa na taka tee kaŋ ra boro kaccey nda ibeerey, almankoyney nda talkey, borciney nda baŋpey, i kul, tammaasa ma huru kabe gumaa wala teŋaa ga.¹⁷ Boro kul si hin ka day wala ka neere nda man'ti tammaasaa bara a ga, maanaa adabbaa maapoo wala nga lanbaa.

¹⁸Ne ra lakkal goo. Boro kaŋ goo nda fahamay ma adabba lanbaa hinnaa kabu. Adamize lanba no, lanbaa man'ti kala zangu iddu nda woydu cindi iddu (666).

^e13.8 Laboo gorokey kul kaŋ maapey mana hantumandi za aduŋna daaruroo ga *Feeji-izoo kaŋ koosandi hunaroo citaaboo ra ga sujudu a se, Grek ūenni ra, almaganaa faa ti Laboo gorokey kul kaŋ maapey mana hantumandi *Feeji-izoo kaŋ koosandi za aduŋna daaruroo ga hunaroo citaaboo ra ga sujudu a se.

^f13.10 Boro kaŋ ga hima ka wiyaandi nda takuba, hantum fooyaŋ ga nee Boro kaŋ ga wiya nda takuba.

Feeji-izoo nda borey kaŋ a n'i day k'i kaa kabe ra ŝennoo

14¹ Ay goo ma guna, nga ne, *Feeji-izoo ga kay *Siyon tondi hondoo boŋ, boro zenber zangu nda zenber woŋtaaci cindi taaci (144.000) kaŋ nga maapoo nda Baaboo maapoo hantumandi teŋawey ga goo a bande.² Ay maa jinde foo kaŋ hun beenaa ra kaŋ ma nee hari beeri nda jinŋinŋan jinde beeri. Jindoo kaŋ ay maar'a ga hima nda kurbu beeri karkawayan kaŋ ga ngi kurbey kar.³ I ga dooni taaga don kokoy gorodogoo jine, nda hundikoy ni taacaa jine, nda boro beerey jine. Boro kul si hin ka doonoo din denden nda man'ti boro zenber zangu nda zenber woŋtaaci cindi taacaa (144.000) hinne kaŋ dayandi ka kaa kabe ra laboo ga.

⁴ Borey no kaŋ mana ngi boŋ žiibandi nda woyey, i si woy bay. Borey no kaŋ ga hanga Feeji-izoo nongu kul kaŋ ra a ga koy. I nka dayandi ka kaa kabe ra ka hun borey ra ka nondi ka tee Irkoy nda Feeji-izoo se dumaray-ize jina-jinawey.⁸ ⁵ Taari mana bay ka diyandi miŋey ra, laybu sii i ga.

Almalayka hinzaa na ciitoo bayrandi

⁶ Woo banda ga, ay dii almalayka tana kaŋ ga deeši beenaa ra beene, *Alhabar Borya abadante goo a kone kaŋ a g'a har laboo gorokey, nda ganda kul, nda alkabiila kul, nda ŝenni kul, nda dumi kul se.⁷ A na jinde jer ka nee: «Wa hunbur Irkoy, war ma darža daŋ a ga, zama nga ciitoo waatoo too. Wa sujudu Bora se kaŋ na beenaa, nda laboo, nda teekoo, nda hari dandidogey tee.»

⁸ Almalayka tana kaa, almalayka hinkantoo no kaŋ kaa ijinaa banda ga, a nee: «A kaŋ, Babilon beeroo kaŋ, nga kaŋ na gandawey kul hanandi nga *alaneb hari mooraa ra kaŋ ti nga woy nda aru izefututaraa laalaroo.»

⁹ Almalayka tana kaa koynne, ihinzantoo no kaŋ kaa bandawey ga, a na jinde jer ka nee: «Boro kaŋ sujudu adabbaa nda nga assuuraa se, de a duu tammaasa teŋaa wala kaboo ga,¹⁰ bora mo ga Irkoy futuroo alaneb hari mooraa kaŋ mana jaami ka kaa gaaboo ra han kaŋ doorandi nga futuroo potoo ra. Bora ga torro nuunaa nda *ganjibaali ra almalayka henanantey nda *Feeji-izoo jine.¹¹ Ngii torraa dullooo ka žigi beene abada hala abada. Cijin nda zaari i sii nda hunanzamay. Borey no kaŋ sujudu adabbaa nda nga assuuraa se nda borey kaŋ duu nga maapoo tammaasaa.»

¹² Irkoy boro henanantey mupeyanoo waatoo ne, ngi kaŋ na Irkoy yaamarey dii, de i na Isa naanaa dii.

¹³ Woo banda ga, ay maa jinde foo kaŋ hun beenaa ra ka nee: «Hantum: «Borey duu gomni kaŋ buu za sohō da i goo ir Koyoo bande.» Irkoy *Hundoo nee: «Cimi, i ma hunanzam ngi farayaney ra, zama ngi teegoyey ga hanga ey.»

Laboo hegaa

¹⁴ Ay goo ma guna, nga ne, duula kaaray, duulaa boŋ boro foo ga goro kaŋ ga hima nda adamize. Wura kokoy fuula goo boŋoo ra, kaboo ra cendi mee kaana goo.

¹⁵ Almalayka tana fatta kate Irkoy *hugoo ra, a na jinde jer ka kaati ka ŝelan bora se kaŋ goo duulaa boŋ ka nee: «Ni cendoo zaa ma hegay, zama hegaa waatoo too, laboo hegaa hanse ka nin.»¹⁶ Bora kaŋ ga goro duulaa boŋ na nga cendoo daŋ laboo ra, laboo hegaa tee.

¹⁷ Almalayka tana fatta ka hun Irkoy hugoo ra kaŋ goo beenaa ra, nga mo, cendi mee kaana goo a kone.

¹⁸ Almalayka tana koynne fatta ka hun sargari tonadogoo ra. A duu hini nuune ga, a na jinde jer ka kaati ka ŝelan woo kaŋ kone cendi mee kaana goo ga ka nee a se: «Cendi mee kaanaa zaa, *alaneb fafawey dogu kaŋ goo alanebnaŋoo kaŋ goo laboo ga, zama nga alaneb-izey nin.»¹⁹ Almalaykaa na nga cendoo daŋ laboo ga, a

na laboo alaneɓɓaŋoo izey dogu. A na nga heгаа warra Irkoy futuroo jinay beeroo ra. ²⁰I na alaneɓ-izey motti nda ŋgi cewey jinaa ra koyraa dumaа ga. Jinaa din kuri fatta a ra kaŋ ga doo hala kilomeetar zangu hinza (300) cine ka koy ka žigi ka too baryey aljamey do.

Almalaykey nda balaawu kokorantey

15¹ Ay yee ka dii beenaa ra tammaasa tana, ibeeri no, a ga kayfandi, almalayka iyye kañ kone balaawu iyye goo, balaawu kokorantey no, balaawey wey no ma Irkoy futuroo timmandi.

² Ay dii haya kañ ga hima nda teekoo kañ teendi diji ra, a ga birji nuune ra. Borey kul kañ hin adabbaa, nda nga assuura, nda nga maɗoo lanbaa ga kay teekoo kañ teendi nda diji miɗoo ga, Irkoy kurbu beerey goo i kone. ³ I ga Musa, Irkoy tamoo doonoo^h, nda *Feeji-izoo doonoo don ka nee:

«Ir Koyoo Irkoy, Hini-kul-koyoo,
ni teegoyey ga beeri, i ga kayfandi.

Gandawey Kokoyooⁱ,
ni fondawey ga šerre, cimiyay no!

⁴ Ir Koyoo, may ka si hunbur ni,
may ka si ni maɗoo beerandi?

Zama ni hinne no ma henan,
gandawey kul ga kaa ka sujudu ni jine,
zama ni teegoy šerrantey bangay.»^j

⁵ Wey banda ga, ay dii Irkoy *hugoo kañ ti seedetaraa hukkumoo, miɗoo feerandi beenaa ra. ⁶ Almalayka iyyaa kañ kone balaawu iyyaa goo fatta Irkoy hugoo ra. *Leɗ šukka alhakiika nerante goo jindey ra. Wura gamahaw goo gandey ga. ⁷ Hundikoyini taacaa affoo na almalayka iyyaa noo wura poti iyye kañ ga too nda Irkoy kañ ga huna abada hala abada futuroo. ⁸ Irkoy hugoo too nda dullu kañ ti Irkoy daržaa nda nga hinoo tammaasa. Boro kul si hin ka huru Irkoy hugoo ra hala waati kañ almalayka iyyaa balaawu iyyaa ben.

^h15.3 Fattaroo 15.1–18; Alhukumoo 32.1–44.

ⁱ15.3 *Gandawey Kokoyoo*, hantum fooyay ga nee *Zamaney Kokoyoo*.

^j15.3–4 Žeremi 10.7; Zabur 86.9.

Irkoy futuroo potey

16¹Woo banda ga, ay maa jinde beeri foo kaŋ hun Irkoy *hugoo ra ka nee almalayka iyyaa se: «Wa koy Irkoy futuroo poti iyyaa doori laboo ga.»

²Ijinaa koy, a na nga potoo doori laboo ga. Futta laala futa fatta adamizey ga kaŋ ga adabbaa tammaasaa goo, wey kaŋ ga sujudu nga assuraa se.

³Almalayka hinkantoo na nga potoo doori teekoo boŋ. Haroo tee ma nee bukaw kuri. Hayey kul kaŋ ra hundi goo kaŋ goo teekoo ra buu.

⁴Ihinzantoo na nga potoo doori isawey boŋ nda hari dandidogey ra, i bere ka tee kuri. ⁵Ay maa harey almalaykaa ga nee:

«Ni kaŋ ga bara,

kaŋ gay a ga bara,

Irkoy Boro Henanantaa,

ni ciiti nda takaa woo, n'ga šerre.

⁶Zama i na Irkoy boro henananteyan

nda annabiyay kurey doori.

N'n'i noo kuri i m'a haŋ,

i ga hima nda a.»

⁷Ay maa sargari tonadogoo ga šelaŋ ka nee:

«Cimi no, ir Koyoo Irkoy, Hini-kul-koyoo,

ni ciitey ti cimi, i ga šerre.»

⁸Almalayka taacantoo na nga potoo doori waynaa boŋ, hini nondi waynaa se ka adamizey ton nda nuune. ⁹Konni beeri na borey kukuray. I na Irkoy maŋoo wow kaŋ goo nda hini bonawey wey ga. I wanji ka *tuubi ka darža daŋ a ga.

¹⁰Igguwantoo na nga potoo doori adabbaa kokoy gorodogoo boŋ, nga laamaa dogoo tee kubay. Adamizey ga ngi deeney ŋama dooray se. ¹¹I ga beenaa Koyoo wow ngi dorawey nda futtawey maaganda se. I mana tuubi ngi teegoyey ra.

¹²Idduwantoo na nga potoo doori isa beeroo ra kaŋ se i ga nee Efrat, haroo kogu hala fondo ma teendi kokoyey se kaŋ ga kaa ka hun waynahunay. ¹³Ay dii ganji hinza kaŋ ma nee nbala kaŋ ga hun ganjihoogaa kaŋ se i ga nee *dragon, nda adabbaa, nda taari annaboo miŋoo ra. ¹⁴Ganji hundiyan no kaŋ ga tammaasa kayfanteyan tee. I ga koy aduŋna kul kokoyey do k'i marga Irkoy, Hini-kul-koyoo zaari beeroo wongoo se.

¹⁵– «Nga ne, ay ga kaa sanda zay. Bora duu gomni kaŋ ga hanna cijin nda zaari, kaŋ ga nga bankaarawey dii hala nga masi dira nga gaa koonu, borey masi dii nga haawoo.» – ¹⁶Ganjeŋ n'i marga nongoo kaŋ se i ga nee Ebere šenni ra Harmagedoŋ^k.

¹⁷Almalayka iyyantoo na nga potoo doori hewoo bande. Irkoy hugoo ra jinde beeri foo hun kokoy gorodogoo ra ka nee: «A teendi ka ben.» ¹⁸Meliyan, nda jindeyan, nda jinjiŋyan teendi. Labu jijiri beeri tee. Labu jijiroo kaŋ teendi laalayanoo nda beeriyanoo cine mana bay ka tee za adamize kaa laboo ga. ¹⁹Koyra beeroo zamna-zamna hinza, gandawey koyrawey kaŋ, Irkoy hongu Babiloŋ beeroo k'a noo potoo kaŋ ra *alaneb hari mooraa goo kaŋ ti nga futay laalaa. ²⁰Gungey kul zuru, tondi hondey si diyandi koyne. ²¹Gari beeriyay kaŋ affoo kul ga too kilo woytaaci cindi guu (45) cine tinyan hun beenaa ra ka kaŋ adamizey boŋ, adamizey ga Irkoy wow garey bonaa se, zama bonaa ga hanse ka beeri.

^k16.16 Harmagedoŋ maanaa ti Magedoŋ koyraa tondi hondoo.

Babilon̄ koyraa ciitoo ūennoo

17¹ Almalayka iyyaa kaŋ kone poti iyyaa goo affoo kaa, a ūelaŋ ya ne ka nee: «Kaa, ay ga woykuuru beeroo kaŋ goo hari beerey miŋey ga ciitoo cebe ma ne. ² Nga bande laboo kokoyey na woy nda aru izefututaray tee. Laboo gorokey na ngi boŋ suwandi nda *alaneb hari mooraa kaŋ ti nga izefututaraa.»

³ Irkoy *Hundoo n'ay dii, almalaykaa n'ay zaa ka koy saaji ra. Ay dii woy foo kaŋ ga goro adabba ciray zaram boŋ. Adabbaa goo nda boŋ iyye nda hilli woy (10), nga kul ga maayaŋ goo kaŋ ga Irkoy wow. ⁴ Woyoo ga bankaaray nda darbay ciray, ciray henna, nda iciray zaram, a taalam nda wura, nda tondi hay ūendayaŋ, nda alyakuutuyaŋ. Wura poti goo kaboo ra kaŋ ga too nda haya harramanteyaŋ nda nga woy nda aru izefututaraa ūiiboo. ⁵ Teŋaa ga, maa foo hantumandi, sirri no kaŋ ti:

«Babilon̄ beeroo, woykuurey nda laboo haya harramantey ŋaa».

⁶ Ay dii woyoo suu nda Irkoy boro henanantey kuroo nda Isa seedewey kuroo. Kaŋ ay dii a, ay hanse ka boŋhaway.

⁷ Almalaykaa nee ya ne: «Macin se n'ga boŋhaway? Ay ga woyoo nda adabbaa kaŋ boŋ a goo, kaŋ goo nda boŋ iyye nda hilli woy (10) sirroo feeri ma ne. ⁸ Adabbaa kaŋ ni dii a bay ka bara, amma sohō a sii no, a ga kaa ka ūigi ka hun guusu futaa ra ka koy halaciyan here. Laboo gorokey kaŋ maapey mana hantumandi za aduŋŋa daaruroo ga hunaroo citaaboo ra, boŋey ga haw nda i dii adabbaa, zama a bay ka bara, a sii no, amma a ga kaa ka bara.

⁹ Ne ra lakkal goo kaŋ ga fahamay noo: boŋ iyyaa man'ti kala tondi hondu iyyaa kaŋ ga woyoo ga goro. Kokoy iyyaa mo no. ¹⁰ Igguu i ra kaŋ, affoo ga bara, ikokorantaa mana kaa jina, amma waati kaŋ a kaa, a tilasu a masi waati kuku tee. ¹¹ Adabbaa kaŋ bay ka bara, kaŋ si bara sohō, nga ti kokoy yaahantoo. A goo kokoy iyyaa mo ra, a ga koy halaciyan here.

¹² Hilli woyaa (10) kaŋ ni dii a man'ti kala kokoy woy (10) kaŋ mana duu laamaa jina, amma i duu hini sanda kokoy haya kaŋ ga sawa nda guuru foo cine, adabbaa bande. ¹³ I tee ibaayi foo kaŋ ti ka ngi gaaboo nda ngi hinoo noo adabbaa se. ¹⁴ I ga *Feeji-izoo wongu, Feeji-izoo ga hin ey, zama nga ti koyey Koyoo, nga ti kokoyey Kokoyoo. Borey kaŋ ga hin a bande, boroyaŋ no kaŋ ciyandi, suubanteyaŋ no, laadiranteyaŋ no.»

¹⁵ Woo banda ga, a nee ya ne: «Harey kaŋ ni dii ey, nongoo kaŋ ra woykuuroo ga goro man'ti kala jamayaŋ, nda boro booboyaŋ, nda gandayaŋ, nda ūenniyaŋ. ¹⁶ Hilli woyaa (10) kaŋ ni dii a nda adabbaa ga woykuuroo konnay, i g'a kabe koonay k'a naŋ gaa koonu. I ga nga hamoo ŋaa, i g'a ton nuune ra k'a tee boosu. ¹⁷ Zama Irkoy daŋ biney ra i ma nga ibaayoo tee, i tee ibaayi foo, i ma ngi laamaa noo adabbaa se hala waati kaŋ Irkoy ūenney tabati.

¹⁸ Woyoo kaŋ ni dii a man'ti kala koyra beeroo kaŋ goo ma laboo kokoyey juwal.»

Babilonj koyraa kayriiroo

18 ¹Woo banda ga, ay dii almalayka tana kaŋ zunbu ka hun beenaa ra. A goo nda hini beeri, de nga daržaa na laboo kul kaarandi. ²A na jinde jer ka kaati ka nee:

«A kaŋ, Babilonj beeroo kaŋ.

A tee ganjey hugoo, a tee hundi žiibi kul lanbadogoo.

Ciraw harramante [nda adabbaa harramante kaŋ ti konnayhaya] kul lanbadogoo no.

³Gandawey kul na *alaneb hari moora laalaa haŋ kaŋ ti nga woy nda aru izefututaraa.

Laboo kokoyey na izefututaray tee a bande, laboo maamalakey na alman tee nga addahar bajoo ra.»

⁴Ay maa jinde tana kaŋ hun beenaa ra, a nee:

«Ay jamaa, wa fatta a ra hala war masi hanga a bande nga zunubey ra, hala nga bonawey ra, haya masi kaŋ war boŋ.

⁵Zama nga zunubey žigi-žigi cere boŋ hala beenaa ra, Irkoy hongu nga goy futawey.

⁶W'a bana nda nga hunday bana takaa, wa nga teegoyey cine hinka yeeti a se.

Alaneb hari moora kaŋ a n'a birji potoo ra, wa nga cine hinka birji a se.

⁷Takaa kaŋ nda a na nga boŋ noo darža ka addahar, w'a noo woo din hinnaa hottay nda binehēeni.

Zama a ga nee nga boŋ se:

«Ay ga goro sanda kokoy woy, ay man'ti woy kaŋ kurŋoo buu, ay si buuyan batu marga abada.»

⁸Woo maaganda se zaari folloku nga bonawey ga kaŋ a ga kaŋyaŋ ti:

buuyan, nda beray goraa, nda heray, de a ga tonandi nuune ra ka tee boosu, zama ir Koyoo Irkoy kaŋ n'a ciiti ga gaabi.»

⁹Laboo kokoyey kaŋ na woy nda aru izefututaray tee a bande ka addahar ga hēe ka yooyo waati kaŋ i dii nuunaa kaŋ g'a ton dullooo. ¹⁰I ga kay nongu mooro ra nga hottaa hunburaa maaganda se, i ga nee:

«Ni bone, ni bone, koyra beeroo,

Babilonj koyra gaabantaa,

guuru folloku ra ciitoo zunbu ni ga!»

¹¹Laboo maamalakey mo g'a hēe ka buuyan batu marga a se, zama boro kul si yee ka ngi jinaa day.

¹²Jinaa man'ti kala wura, nda nzorfu kaaray, nda tondi hay šenda, nda alyakuutu, nda šukka baana hay šenda, nda šukka ciray hay šenda, nda alharru šukka, nda šukka ciray zaram, nda bundu hew kaana dumi kul, nda tarkunday hije taalam dumi kul, nda bundu hay šenda taalam dumi kul, nda alhan, nda guuru, nda tondi henna, ¹³nda alkalfa, nda day-day, nda dugu hew kaana, nda turaari, nda dugu, nda alaneb hari moora, nda jii, nda farin henna, nda alkama, nda hawyaŋ, nda feejiyaŋ, nda bariyaŋ, nda bari torkayaŋ, nda tamyay, nda boro hundikoyniyaŋ.

¹⁴«Hayey kaŋ ni hundoo ga bag'ey mooru ni ga.

Hayey kul kaŋ ga boori i ga nere dere ma ne.

I si duwandi koyne.»

¹⁵Hayey wey maamalakey kaŋ duu Babilonj bande alman ga kay nongu mooro ra nga hottaa hunburaa maaganda se, i ga hēe i ga buuyan batu marga. ¹⁶I ga nee:

«Ni bone, ni bone, koyra beeroo
 kaŋ ga bankaaray nda šukka baana hay šenda,
 nda darbay ciray, ciray henna, nda iciray zaram,
 a ga taalam nda wura, nda tondi hay šenda, nda alyakuutu.

¹⁷ Guuru folloku ra alman beeroo woo kul tee yaada.»

Harihii beeri zurandikey, nda haya kul kaŋ ga dira gamoo din ra, harihii goykey,
 nda boro kul kaŋ ga goy teekoo boŋ kay nongu mooro ra. ¹⁸ Kaŋ i ga dii nuunaa
 kaŋ g'a ton dullo, i kaati ka nee: «May ti koyraa kaŋ ga hima koyra beeroo?» ¹⁹ I
 na labu warra ngi boŋey ga, i ga hēe i ga buuyan batu marga ka kaati ka nee:

«Ni bone, ni bone, koyra beeroo

kaŋ na borey kul kaŋ goo nda hii beeriyaŋ teekoo boŋ tee alman nga almanoo
 ra!

Zama guuru folloku a tee saaji.»

²⁰ Beenaa, jaali nda nga kayriroo!

War mo, Irkoy boro henanantey, nda *diyawey, nda annabey,

wa jaali nda nga kayriroo,

zama Irkoy ciiti ka ciiti dunbu war se a ga.

²¹ Almalayka foo kaŋ ga gaabi na tondi kaŋ ma nee fufutondi zaa k'a warra teekoo
 ra ka nee:

«Takaa woo nda Babiloŋ koyra beeroo ga warrandi ganda nda saha,

a si yee ka diyandi.

²² Kurbu beeri karkey, nda hooraykey, nda laatikarkey, nda laati beeri karkey
 jindey si yee ka mandi ni do.

Goy dumi kul kabe goyteeri si yee ka diyandi ni do.

Fufutondoo jindoo si yee ka mandi ni do.

²³ Fitilla gaayoo si yee ka dii ni do,

aruhijoo nda woyhijoo jindoo si yee ka mandi ni do.

Zama ni maamalakey ti laboo boro beerey,

ni kottaa na gandawey kul darga.»

²⁴ Nga do annabey, nda Irkoy boro henanantey, nda borey kul kaŋ koosandi laboo
 ga kurey garandi.

19¹ Woo banda ga, ay maa ma nee alžama boobo jinde beeri beenaa ra kaŋ ga nee:

«*Aleluya!

Hallasiyan, nda darža, nda hini ti ir Irkoy wane.

² Zama nga ciitey ti cimi, i ga šerre,

a na woykuuru beeroo ciiti kaŋ na laboo halaci nda nga woy nda aru izefututaraa.

A na woykuuroo banandi nga hunday Irkoy baŋney kuroo alhakoo.»

³ Ngi cee hinkantoo i ga nee:

«Aleluya!

Nga dulloo ga žigi abada hala abada.»

⁴ Boro beeri waranka cindi taacaa (24) nda hundikoyini taacaa sujudu ka Irkoy kaŋ goo kokoy gorodogoo ra saabu ka nee:

«Amin, Aleluya!»

Feeji-izoo hijjaa

⁵ Jinde foo hun kokoy gorodogoo ra ka nee:

«Wa ir Irkoy saabu,

war kul nga baŋney

[nda] war kaŋ ga hunbur a,

ikaccey nda ibeerey.»

⁶ Woo banda ga, ay maa ma nee alžama beeri jinde. A ga hima nda hari beeri jinde nda jinjinjan gaabanteyan jinde kaŋ ga nee:

«*Aleluya!

Zama ir Koyoo Irkoy, Hini-kul-koyoo na nga laamaa gorandi.

⁷ Ir ma ŋaali, ir ma yafarhā, ir ma darža daŋ a ga,

zama *Feeji-izoo hijjaa too, wandoo soolu.

⁸ A duu fondo ka darbay šukka baana hay šenda nerante alhakiika daŋ,

darbay šukka baana hay šendaa man'ti kala Irkoy boro henanantey teegoy šerrantey.»

⁹ Almalaykaa¹ nee ya ne: «Hantum: «Borey duu gomni kaŋ ciyandi Feeji-izoo hijjaa hawraa se.» A yee ka nee ya ne: «Irkoy šenney hunday^m ti wey.»¹⁰ Ay kaŋ cewey cire ka sujudu a se. Amma a nee ya ne: «Hawgay masi woo tee, ay man'ti kala ni nda ni armey tam hangasinoo kaŋ ga Isa seedetaraa dii. Sujudu Irkoy se, zama Isa seedetaraa ka annabey tuti i ma šelaŋ.»

Boraa kaŋ žigi bari kaaraa boŋ

¹¹ Woo banda ga, ay dii beenaa feeri, nga ne, bari kaaray foo ne, boraa kaŋ goo a boŋ [maapoo] ti Laadirantaa nda Cimikoynoo. A ga ciiti, a ga wongu nda šerretaray.

¹² Mopey ga hima nda nuune deene, boŋoo boŋ kokoy fuula kaccu boobo goo, maa foo hantumandi a ga kaŋ boro kul s'a bay nda man'ti nga hinne. ¹³ Darbay goo jindoo ra kaŋ sufandi kuri ra, maapoo man'ti kala «Irkoy meešenoo».

¹⁴ Wongu-izey kaŋ goo beenaa ra hanga a, i goo bari kaarayyan ga, šukka baana hay šenda kaaray alhakiika goo jindey ra. ¹⁵ Mijoo ra takuba mee kaana fatta hala a ma duu ka gandawey kar. Nga no m'i kur nda guuru gobu. Nga no ma *alaneb haroo motti jinaa ra kaŋ ra alaneb hari mooraa goo kaŋ ti Irkoy, Hini-kul-koyoo futay laalaa.

¹⁶ Nga darbaa nda ceenamoo, maa foo hantumandi i ga kaŋ ti «kokoyey Kokoyoo, koyey Koyoo».

¹19.9 Zamnaa 17.7.

^m19.9 *Irkoy šenney hunday*, Grek šenni ra, almaganaa faa ti *Irkoy šenney kaŋ ti cimi*.

¹⁷ Ay dii almalayka foo kaṅ ga kay waynaa boṅ, a na jinde jer ka kaati cirawey kul ga kaṅ ga deēši beenaa ra beene ka nee i se: «Wa kaa, wa marga Irkoy hoyandi beeroo ra ¹⁸hala war ma kokoyyaṅ, nda sooje boṅkoyni beeriyaṅ, nda bariyaṅ nda ngi kaarukey hamey, nda borey kul hamey ṅaa, borciney nda baṅney, ikaccey nda ibeerey hamey.»

¹⁹ Ay dii adabbaa, nda laboo kokoyey, nda ngi wongu-izey, i marga ka bora a kaṅ goo baryoo boṅ nda nga wongu-izey wongu. ²⁰ Adabbaa diyandi, nga nda taari annaboo kaṅ goo a bande, kaṅ na tammaasa kayfantey tee a jine kaṅ nda a na borey darga kaṅ ga adabbaa tammaasaa goo, kaṅ ga sujudu nga assuura a se. Ithinkaa kul ngi hunantaa warrandi guusu beeroo ra kaṅ ra nuune nda *ganjibaali ga dii. ²¹ Borey cindey, bora a kaṅ cindi ka goro baryoo boṅ takubaa kaṅ fatta mijoo ra n'i wii, cirawey kul kungu ngi hamoo ra.

Jiiri zenber faa (1.000) laamaa

20¹Woo banda ga, ay dii almalayka foo kaŋ goo ma zunbu ka hun beenaa ra, guusu futaa kufal-izoo goo kaboo ra nda guuru karfu beeri foo. ²A na ganjihoogaa kaŋ se i ga nee *dragon dii kaŋ ti zaman jinaa gondoo kaŋ ti Ibilisi nda Šaytan, a n'a haw jiiri zenber foo (1.000). ³A n'a warra guusu futaa ra, a n'a kufal ka tammaasa daŋ a ga, a masi yee ka duu ka gandawey darga hala jiiri zenber faa (1.000) ma timme. Woo banda ga, a tilasu a ma feerandi alwaati kayna se.

⁴Ay dii kokoy gorodooyan, borey kaŋ ga goro i boŋ duu hini ka ciiti. Ay dii borey hundey kaŋ i na boŋey kaa jindey ga Isa seedetaraa, nda Irkoy meešennoo maaganda se, nda borey kaŋ mana sujudu adabbaa nda nga assuuraa se, adabbaa tammaasaa mana huru tejawey ga, a mana huru kabey ga. I huna koyne ka laama *Almasihu bande jiiri zenber foo (1.000). ⁵Bukawey jerey si huna koyne kala waati kaŋ jiiri zenber faa (1.000) timme. Woo ti tunyan jinaa. ⁶Boraa duu gomni kaŋ goo tunyan jinaa woo ra, a jisandi jere ga Irkoy se, buuyan hinkantoo si duu borey wey ga hini. I ga tee Irkoy nda Almasihu *sargari juwalkawyan. I ga laama a bande jiiri zenber faa (1.000) ra.

Šaytan warrandi nuunaa ra

⁷Waati kaŋ jiiri zenber faa (1.000) timme, Šaytan ga feerandi ka hun kasaa ra. ⁸A ga fatta ka gandawey darga kaŋ goo laboo kanje taacaa ga, maanaa Gog nda Magogⁿ, a g'i marga wongoo se, ngi kaŋ ngi hinnaa ga hima nda teekoo labutaasi gurunbey. ⁹I žigi ka koy laboo tefayyanoo kul ga, i na Irkoy boro henanantey jamaa kaloo nda koyraa kaŋ Irkoy ga bag'a kuubi k'a bere. Amma nuune zunbu ka hun beenaa ra k'i halaci. ¹⁰Ibilisi kaŋ n'i darga warrandi guusu beeroo ra kaŋ ra nuune nda *ganjibaali ga dii kaŋ ra adabbaa nda taari annabey goo. I ga torro cijin nda zaari abada hala abada.

Ciiti kokorantaa

¹¹Ay dii kokoy gorodoo beeri kaaray nda boraa kaŋ ga goro a boŋ, laboo nda beenaa zuru a jine hala nongu kaŋ ra i mana yee ka duu doo. ¹²Ay dii bukawey, iberey nda ikaccey, i ga kay kokoy gorodogoo jine, citaabuyan feerandi, citaabu tana mo feerandi kaŋ ti hunaroo citaaboo. Bukawey ciitandi ka sawa nda hayey kaŋ hantumandi citaabey ra ngi teegoyey ga. ¹³Teekoo na bukawey noo kaŋ goo nga ra. Buuyanoo nda alaahara na ngi bukawey noo. Affoo kul ciitandi ka sawa nda nga teegoyey. ¹⁴Buuyanoo nda alaahara warrandi guusu beeroo ra kaŋ ra nuune ga dii: guusu beeroo kaŋ ra nuune ga dii ti buuyan hinkantoo. ¹⁵Boro kaŋ mana hantumandi hunaroo citaaboo ra ga warrandi guusu beeroo ra kaŋ ra nuune ga dii.

ⁿ20.8 Ezekiyel 38.2; 39.6.

Beene taagaa nda labu taagaa fillaa

21 ¹Ay dii beene taaga nda labu taaga, zama beene jinaa nda labu jinaa dere, teekoo mo si bara koyne. ²Ay dii koyra henanantaa kaŋ ti Žerizalem taagaa kaŋ zunbu ka hun beenaa ra Irkoy do. A soolu sanda woyhiiji kaŋ taalam nga kurpoo se. ³Ay maa jinde beeri foo kaŋ hun kokoy gorodogoo ra ka nee: «Irkoy hukukumoo ne adamizey game. Irkoy ga goro i bande, i ga tee nga jamaa, Irkoy hunday goo i bande [sanda ngi Irkoy]. ⁴A ga munday kul tuusu k'a kaa moŋey ra. Buuyan si yee ka bara, buuyan batu si yee ka bara, kaati si bara koyne, marayyan si bara koyne, [zama] haya jinawey dere.»

⁵Boraa kaŋ ga goro kokoy gorodogoo ra nee: «Nga ne, ay ga hayaa kul tee itaaga.» A nee koyne: «Hantum, zama ūenney wey ga henan, cimiyay no.» ⁶A yee ka nee ya ne: «A tee ka ben, agay, agay ti Alfa nda Omega⁹, maanaa ūintinoo nda benantaa. Boro kaŋ ga jaw, ay g'a noo a ma haŋ yaada hunaroo haroo dandidogoo ra. ⁷Boro kaŋ hin ga hayey wey tubu, ay ga tee a se Irkoy, a ga tee ya ne ize. ⁸Amma alkubey, nda borey kaŋ si naanay, nda harramantey, nda borowiikey, nda woy nda aru izefututaray teekoy, nda kottekoyne, nda tooru ganakey, nda taariharkey kul bagaa man'ti kala guusu beeroo kaŋ ra nuune nda *ganjibaali ga dii: woo ti buuyan hinkantoo.»

Žerizalem taagaa fillaa

⁹Almalayka iyyaa kaŋ kone poti iyyaa goo kaŋ ga too nda balaawu iyye kokorantey affoo kaa ka ūelaŋ ya ne ka nee: «Kaa, ay ga ni cebe woyhiijoo, *Feeji-izoo wandoo.» ¹⁰Irkoy *Hundoo n'ay dii, almalaykaa n'ay zaa ka koy tondi hondu kuku beeri foo boŋ, a n'ay cebe koyra henanantaa kaŋ ti Žerizalem kaŋ goo ma zunbu ka hun beenaa ra Irkoy do. ¹¹Irkoy daržaa goo a ga, nga nereyanoo ga hima nda tondi hay ūenda, a ga hima nda jasp tondi murmurante hay ūenda. ¹²A kuubandi nda cete kuku beeri, a goo nda mee woy cindi hinka (12), koyraa miŋey ga almalayka woy cindi hinka (12) goo. Maayaŋ hantumandi koyraa miŋey ga, i man'ti kala Izirayel borey alkabiila woy cindi hinkaa (12) maayey. ¹³Mee hinza goo dandi here, mee hinza goo hawsa here, mee hinza goo gurma here, mee hinza goo dangay here. ¹⁴Koyraa cetaa sii nda kala asaasu woy cindi hinka (12). Maa woy cindi hinka (12) goo i ga kaŋ ti Feeji-izoo *diyaw woy cindi hinkaa (12).

¹⁵Almalaykaa kaŋ ga ūelaŋ ya ne, wura kakaaru neeūihaya foo goo a kone ka koyraa, nda nga miŋey, nda nga cetaa neeūi. ¹⁶Koyraa caraw taacaa kul ga sawa, nga kuuyanoo nda nga hayyanoo kul ga sawa. Almalaykaa na koyraa neeūi nda kakaaroo. A ga too stad zenber woy cindi hinka (12.000)⁹. Nga kuuyanoo, nda nga hayyanoo, nda nga kayyanoo kul ga sawa. ¹⁷A na cetaa neeūi, a ga too kabedaaru zangu nda woytaaci cindi taaci (144) ka sawa nda adamizey neeūiroo kaŋ ga sawa nda almalaykaa neeūiroo. ¹⁸Cetaa mana cinandi nda kala ūasp tondi, koyraa man'ti kala wura alhakiika, ma nee diji alhakiikaa. ¹⁹Koyraa cetaa asaasoo taalamandi nda tondi hay ūenda dumi kul.

Asaasu jinaa mana teendi nda kala ūasp,
ihinkantoo mana teendi nda kala safir,
ihinzantoo mana teendi nda kala kalseduwan,
itaacantoo mana teendi nda kala emerod.

²⁰Igguwantoo mana teendi nda kala sardoniks,
idduwantoo mana teendi nda kala sarduwan,

⁹21.6 Zamnaa 1.8.

⁹21.16 Stad man'ti kala neeūihaya. Stad foo kul ga too meetar zangu nda woyyaaha cindi guu (185). Adiūi a kul man'ti kala kilomeetar zenber hinka nda zangu hinka (2.200) cine.

iyyantoo mana teendi nda kala krisolit,
 yaahantoo mana teendi nda kala beril,
 yaggantoo mana teendi nda kala topaz,
 iwoyantoo (10to) mana teendi nda kala krizopras,
 iwoy cindi faantoo (11to) mana teendi nda kala iyasent,
 iwoy cindi hinkantoo (12to) mana teendi nda kala ametist.

²¹ Koyraa mee woy cindi hinkaa (12) man'ti kala alyakuutu woy cindi hinka (12). Koyraa mee foo kul mana teendi nda kala alyakuutu foo. Koyraa farroo man'ti kala wura alhakiika, a ga hima nda diji kaŋ ga haarahaara.

²² Amma ya na dii koyraa din ra Irkoy *hugu, zama ir Koyoo Irkoy, Hini-kul-koyoo nda Feeji-izoo ti koyraa Irkoy hugoo. ²³ Koyraa si too waynaa ga, a si too handoo ga a ma nga noo gaay, zama Irkoy daržaa ga dii a ga, nga fitillaa man'ti kala Feeji-izoo. ²⁴ Gandawey ga dira koyraa gaayoo ra, laboo kokoyey ga kate ngi daržaa no din. ²⁵ Zaaroo dimma kul nga ganbey si daaba abada, ka gar cijin here sii no din. ²⁶ Gandawey daržaa nda ngi beeraa ga katandi no din. ²⁷ Žiibi kul si huru no din wala boro kaŋ ga haya harramante wala taari tee. Borey hinne kaŋ maapey hantumandi Feeji-izoo hunaroo citaaboo ra no ma huru no din.

22¹Woo banda ga, almalaykaa na isa foo kaŋ nga haroo ga hunayan noo cebe ya ne. A ga nere ma nee tondi murmurante hay šenda, a si hun kala Irkoy nda *Feeji-izoo kokoy gorodogoo ra. ²Koyraa farroo gamoo ra, isaa mee hinkaa ga, hunayan tuuroo goo kaŋ ga hegayandi cee woy cindi hinka (12), handu kul a ga hay. Tuuroo fitawey no ma gandawey duubaanandi.

³Dangayan si yee ka tee. Irkoy nda Feeji-izoo kokoy gorodogoo ga gorandi koyraa ra, de nga tamey g'a gana. ⁴I ga dii nga ndumoo, maapoo ga hantumandi tepawey ga. ⁵Cijin si yee ka bara, i si too fitilla gaay ga, i si too waynaa gaayoo ga, zama ir Koyoo Irkoy ga nga gaayoo diinandi i ga, de i ga laama abada hala abada.

Isa yee kateyanoo

⁶Almalaykaa nee ya ne: «Šenney wey ga henan, cimiyaŋ no. Ir Koyoo Irkoy kaŋ ga annabey hundey gongu na nga almalaykaa sanba ka cebe nga tamey se hayaa kaŋ ga hima ka tee ne nda kayna.»

⁷Isa nee: «Nga ne, ay ga kaa nda cahāyan. Bora a duu gomni kaŋ ga annabitaray šenney dii kaŋ goo citaaboo woo ra.»

⁸Agay Yehiya ka maa hayey wey ka dii ey. Waatoo kaŋ ay maar'ey ay dii ey, ay kaŋ almalaykaa cewey cire ka sujudu a se, nga kaŋ na hayey wey cebe ya ne.

⁹Amma a nee ya ne: «Hawgay masi woo tee, ay man'ti kala ni nda ni arma annabey tam hangasino, nda borey kaŋ ga citaaboo woo šenney dii, sujudu Irkoy se.» ¹⁰Woo banda ga, a nee ya ne: «Masi citaaboo woo annabitaray šenney tugu, zama waatoo man. ¹¹Boro kaŋ si šerre ma koy a ga šerretaray jaŋaa ra, boro kaŋ ga žiibi ma koy a ga žiiboo ra, boro šerrantaa ma koy a ga šerretaraa ra, Irkoy boro henanantaa ma koy a ga ka nga boŋ daŋ jere ga Irkoy se.»

¹²Isa nee: «Nga ne, ay ga kaa nda cahāyan, agay alhakoo goo ay kone, hala ya boro kul bana ka sawa nda nga teegoyoo. ¹³Agay, agay ti Alfa nda Omega^o kaŋ ti ijinaa nda ikokorantaa, maanaa šintino nda benantaa.

¹⁴Borey duu gomni kaŋ ga ngi darbay beerey jumay, woo ra i ga duu fondo ka ŋaa hunayan tuuroo izey ra, i ga huru koyraa ra nda koyraa miŋey. ¹⁵Hanšey, nda kottekoyney, nda woy nda aru izefututaray teekey, nda borowikey, nda tooru ganakey, nda boro kul kaŋ ga baa taari wala a ga taari ma koy taray.

¹⁶Agay Isa, ay n'ay almalaykaa sanba a ma hayey wey seedetaraa tee war se war m'a ka too *Egilizey do. Agay ti Dawda hayroo kaŋ ga hima nda tuuri kabe taaga kaŋ zay ka fatta tuuroo kaŋ dunbandi linjoo ga, subbaahi handaray nerantaa.»

¹⁷Irkoy *Hundoo nda woyhiijoo goo ma nee: «Kaa!»

Boro kaŋ ga maa ma nee: «Kaa!»

Boro kaŋ ga jaw ma kaa.

Boro kaŋ ga baa ma zaa hunaroo haroo ra yaada.

Šenni kokorantey

¹⁸Agay, hayaa kaŋ ay g'a šendandi boro kul ga kaŋ maa citaaboo woo annabitaray šenney man'ti kala: boro kaŋ tonton i ga, Irkoy ga bonawey kaŋ hantumandi citaaboo woo ra tonton a se. ¹⁹Boro kaŋ na haya kumandi annabitaraa šenney wey ra kaŋ goo citaaboo ra, Irkoy ga kumandi nga bagaa ra hunayan tuuroo ra nda koyra henanantaa ra kaŋyaŋ hantumandi citaaboo woo ra.

²⁰Bora a kaŋ na hayey wey hakiikandi nee: «Cimi no, ay ga kaa nda cahāyan!» Amin. Kaa ir Koyoo Isa!

²¹Ir Koyoo Isa *anneemaa ma bara borey kul bande.